

УТВЪРДИЛ,
ДИРЕКТОР:
/М.Станкова/

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ЖЕЛЯЗКО ТЕРПЕШЕВ“

гр. Любимец, обл. Хасково бул. „Одрин“ № 67 тел. 0887 55 58 36 e-mail sou_jt@abv.bg www.su-jt.eu

АЛГОРИТЪМ

ЗА ДЕЙСТВИЕ ПРИ УСТАНОВЯВАНЕ НА ПРОЯВИ НА ТОРМОЗ И НАСИЛИЕ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ В СУ „ЖЕЛЯЗКО ТЕРПЕШЕВ“

1. Запознаване на педагогическия и непедагогическия персонал с формите на насилие и с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище.

Срок: месец септември

2. Запознаване на учениците и родителите с формите на насилие и с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище поред, определен от директора на училището.

Срок: първата седмица на месец октомври

3. Определяне на координационен съвет със заповед на директора на училището.

Срок: до 15 септември

4. Извършване на оценка на тормоза между децата и учениците в училището в началото и в края на учебната година от класните ръководители и част от членовете на УКС посредством Приложение 3 към Механизма.

Срок: за началото на учебната година – втората седмица на месец октомври, и за края на учебната година – месец май-юни, след приключване на учебния процес за съответния етап на образование

5. Анализ и обобщаване от координационния съвет на резултатите от оценката в резултат на изследването.

Срок: съобразен с плануваните анкетни проучвания (до две седмици след анкетирането)

6. Запознаване на заинтересованите страни с обобщените резултати и обсъждане на необходимостта от предприемане на конкретни мерки и действия.

Срок: първата седмица на месец ноември

7. Разработване от координационния съвет на план за съответната учебна година за противодействие на училищния тормоз, който се утвърждава от директора на училището.

Срок: до края на месец ноември

7.1. Включва конкретни дейности по превенция и интервенция на ниво клас (под формата на обучителни дейности и занятия с класа) и на ниво училище (по посока създаване на общо училищни правила и процедури);

7.2. съдържа конкретни срокове и отговорници;

7.3. определя ясно как се осъществява потокът на информация във връзка със съмнения за тормоз, как се документират случаи на тормоз и как се инициира работа по случай;

7.4. актуализира се ежегодно до края на първата седмица на месец ноември;

7.5. при необходимост може да се актуализира и по време на учебната година към края на първия учебен срок – месец януари.

8. Създаване на единни правила за задълженията на всички служители, свързани със случаите на тормоз, изготвени от координационния съвет и заложен в Правилника за

Дейността на училището. Срок: до края на месец ноември

9. Въвеждане на Дневник за случаите на тормоз.

Срок: 15 септември

9.1. Дневникът има за цел да подпомогне процеса на координация и комуникация в училище във връзка с осъществяването на цялостна училищна политика за противодействие на училищния тормоз;

9.2. В дневника се документират ситуациите, съответстващи на Класификацията на нивата и формите на тормоз, и предприемането на съответните действия(съгласно Таблица 1 от Механизма), които изискват намесата на координационния съвет;

9.3. Всека описана в дневника ситуация, съдържа следната информация: дата; какво се е случило – кратко описание на случая, кога се е случило, кои са участниците; кой служител е регистрирал ситуацията – име и подпис; какво е предприето като действия(намеса, превенция); кои отговорни участници са информирани (институции, органи, родители), как е приключила ситуацията или на какъв етап е и какво предстои;

9.4. координационният екип анализира ситуацията и определя необходимостта от индивидуална работа по случай с ученик, чиято координация се осъществява от училищния психолог и член на УКС;

9.5. Дневникът за случаите на тормоз и съпътстващата документация по случаите се съхраняват при психолога или при друг член на координационния съвет, определен от директора на училището.

Срок: целогодишен

Действия, свързани с физическо насилие

1. При настъпване на инцидент, който би могъл да застраши живота или здравето на учениците всеки служител в училището е длъжен незабавно да уведоми член на ръководството (директор или зам.-директор).

Отговорник: Всички служители

Срок: Непосредствено след инцидент

2. В случай, че инцидентът е свързан с физическа опасност за живота/здравето на ученик, свидетелят на инцидента или служителят, разбрал пръв за него, веднага сигнализира медицинското лице (училищния лекар или медицинска сестра) за извършване на медицински преглед на пострадалото дете.

Отговорник: Служителя подал сигнала, медицинското лице

Срок: Непосредствено след инцидент

3. Медицинските лица извършват първоначален преглед на пострадалия ученик (пострадалите ученици) и регистрират състоянието му (им) в регистрационната книга.

Отговорник: медицинското лице

Срок: Непосредствено след инцидент

4. Ако медицинското лице прецени, че е необходимо уведомяване на Бърза помощ, се звъни на телефон 112. Незабавно след това се уведомяват и родителите /настойниците на пострадалия ученик.

Отговорник: медицинското лице

Срок: Непосредствено след инцидент

5. Ако инцидентът е свързан с физическо насилие, което да е предизвикало физически травми, незабавно се уведомяват Директора и инспектор ДПС, както и родителите/настойниците на ученика (учениците), упражнявали насилието.

Отговорник: Ръководство, дежурен учител, класен ръководител

Срок: Непосредствено след инцидент

6. Класният ръководител извършва проверка на случая, като при необходимост ползва съдействието на училищния психолог и ресорния зам. директор. Провежда се разговор с учениците и родителите и се изготвя протокол.

Отговорник: Зам. директор, класен ръководител, психолог

Срок: Непосредствено след инцидент

7. При необходимост за изясняване на случая ръководството на училището извършва писмено уведомяване на съответните институции-РУО, инспектор ДПС.

Отговорник: Ръководство

Срок: Непосредствено след инцидент

8. След изясняване на случая, ако е необходимо, класният ръководител прави писмено предложение до Директора за предприемане на последващи действия – уведомяване на ДПС, Отдела за закрила на детето към „Дирекция социално подпомагане”, разговор с родители, стартиране на процедура по налагане на санкция съгласно наредба за приобщаващо образование.

Отговорник: Класен ръководител

Срок: До седмица след инцидент

9. Извършване на последващи действия – налагане на санкция или мярка по наредба за приобщаващо образование, тематични часове на класа, беседи и разговори с пед. съветник, психолог, разговори с родители и други подходящи според случая мерки.

Отговорник: Класен ръководител, пед. съветник, психолог

Срок: До седмица след инцидент

9.1. За преодоляване на проблемното поведение на ученика и за справяне със затрудненията му в образователния процес и в училищната среда може да се приложат следните дейности за вътрешна мотивация. Обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникналия проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му.

Отговорник: Класен ръководител

Срок: До две седмици след инцидент

9.2. Консултиране на ученика с психолог .Дейността се осъществява по желание на ученика или родителя или по препоръка на класния ръководител след попълнена Декларация за информирано съгласие по образец/.

Отговорник: Училищния психолог

9.3. Насочване на ученика към занимания, съобразени с неговите потребности. /Дейността се осъществява по желание на ученика или родителя и по препоръка на учителите/кл. ръководител/.

9.4. Участие на ученика в дейности в полза на класа или училището.

Действия, свързани с психическо насилие

1. При постъпване на сигнал, свързан с данни за упражнено психическо насилие върху ученици всеки служител в училището е длъжен незабавно да уведоми ръководството (директор или зам.-директор).

Отговорник: Всички служители

Срок: Непосредствено след сигнал

2. Зам.-директора уведомява училищния психолози и класния ръководител.

Отговорник: Зам.-директор

Срок: Непосредствено след сигнал

3. Класния ръководител със съдействието на уч. психолози извършват проверка по случая.

Отговорник: Класен ръководител, психолог

Срок: Непосредствено след инцидент

4. Класният ръководител уведомява родителите на пострадалия ученик, изпраща уведомление и в писмен вид с изходящ № на домашен адрес.

Отговорник: Класен ръководител

Срок: Непосредствено след инцидент

5. След изясняване на случая класният ръководител прави предложение, съгласувано уч. психолог за предприемане на превантивни мерки и последващи действия – Отдела за закрила на детето към “Дирекция социално подпомагане”, разговор с родители, стартиране на процедура по налагане на санкция съгласно ПУДУ.

Отговорник: Класен ръководител

Срок: До седмица след инцидент

6. Извършване на последващи действия – налагане на санкция по ПУДУ, тематични часове в ЧК, беседи и разговори с психолога, разговори с родителите и други подходящи според случая мерки.

Отговорник: Класен ръководител, уч. психолози

Срок: До две седмици след инцидент

АЛГОРИТЪМ

ЗА ДЕЙСТВИЕ ПРИ РАЗРЕШАВАНЕ НА ПРОЯВИ НА ТОРМОЗ И НАСИЛИЕ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ В СУ „ЖЕЛЯЗКО ТЕРПЕШЕВ“

На първо място важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между учениците. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на учениците, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. По-голямата част от ситуациите на тормоз следва да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

Първа стъпка: Прекратяване на ситуация на тормоз:

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

- В случай на физически тормоз учениците трябва да бъдат разделени, да се прекрати физическият контакт между тях незабавно и да се уведоми класния ръководител.
- Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап.

Важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

Втора стъпка: Реакции спрямо ученика, който е упражнил тормоз:

Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител, или уч. психолог.

Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с ученика.

Важно е учителят да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не за да бъде наказан. Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза. Като първа стъпка класният ръководител изслушва ученика. Не е желателно ученика да се изслушва съвместно с потърпевшия.

Трета стъпка: Реакции спрямо ученик, който е обект на тормоз:

Работата с ученици, които са обект на тормоз, е насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

1. Класният ръководител говори с ученика, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило.
2. Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се.
3. Класният ръководител наблюдава ученика в следващите дни, за да се уверите как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

Четвърта стъпка: Реакции спрямо наблюдателите:

1. Класният ръководител посочва тези, които са се намесили в защита ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще.
2. Класният ръководител насърчава учениците за внимателно отношение спрямо тормозения ученик.

Пета стъпка: Родители на деца в риск

1. Родителите да бъдат уведомени за случилото се, както и за предприетите от училището действия за разрешаване на ситуацията.
2. В разговора е важно да се акцентира върху необходимостта родителите да не критикуват другия ученик, а да се опитат да погледнат на ситуацията приз погледа на другата страна.
3. Да се достигне до договорки и очаквани резултати.
4. Родителите могат да бъдат насочени за консултация с училищния психолог

ИЗГОТВИЛ УКС